

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.102.2025

Warszawa,/elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8195 Pana Posła Marka Matuszewskiego w sprawie nierównego traktowania emerytów i rencistów w kwestii zajęć komorniczych niealimentacyjnych, proszę przyjąć, w zakresie pozostającym w kompetencji ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, poniższe wyjaśnienia.

Regulacje dotyczące postępowania egzekucyjnego, wynikające ze stosunków prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy oraz co do których, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, stosuje się regulacje ustaw szczególnych, zawiera część trzecia ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.). Zgodnie z art. 833 § 1 i § 4 k.p.c., wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach kodeksu pracy, natomiast świadczenia pieniężne przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym podlegają egzekucji w zakresie określonym w tych przepisach. Ustawodawca zróżnicował zatem sposób dokonywania potrąceń i egzekucji w zależności od tego, czy dłużnik jest pracownikiem, czy też emerytem lub rencistą. Obowiązujący stan prawny dopuszcza możliwość niejednolitego sposobu ustalania górnej granicy potrąceń oraz obliczania kwoty wolnej od potrąceń i egzekucji, ponieważ uwzględnia odmienną sytuację społeczną i rodzinną tych kategorii dłużników oraz różny charakter świadczeń pieniężnych, które mogą stanowić źródło pokrycia ich zobowiązań finansowych.

Przyjmuje się, że dłużnik będący pracownikiem przeznaczając uzyskane wynagrodzenie za pracę na utrzymanie całej rodziny, w tym na zaspokojenie potrzeb dzieci, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Natomiast emeryci i renciści, co do zasady, otrzymują świadczenia z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na zaspokojenie własnych potrzeb. W przypadku pracowników, dochód uzyskiwany z wynagrodzenia za pracę jest dzielony na pracownika i osoby pozostające na jego utrzymaniu. Wynagrodzenie za pracę ma zatem charakter alimentarny. Poza tym, pracownik tylko przejściowo otrzymuje wynagrodzenie w wysokości minimalnej. Kwota wynagrodzenia może wzrosnąć w sposób istotny, co zasadniczo zwiększa możliwość prowadzenia potrąceń i egzekucji.

Dokonywanie potrąceń z wynagrodzenia jest ograniczone poprzez wskazanie części wynagrodzenia, która może być potrącona oraz ustalenie kwoty wolnej od potrąceń. Na podstawie art. 87 § 3 k.p. potrącenia mogą być dokonywane w następujących granicach:

- w razie egzekucji świadczeń alimentacyjnych - do wysokości trzech piątych wynagrodzenia;
- w razie egzekucji innych należności lub potrącania zaliczek pieniężnych - do wysokości połowy wynagrodzenia.

Ponadto, stosownie do treści art. 87¹ § 1 k.p., od potrąceń wolna jest kwota wynagrodzenia za pracę w wysokości:

- minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy - przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne;
- 75% minimalnego wynagrodzenia - przy potrącaniu zaliczek pieniężnych udzielonych pracownikowi;
- 90% minimalnego wynagrodzenia - przy potrącaniu kar pieniężnych przewidzianych w art. 108.

Kwota minimalnego wynagrodzenia w 2025 r. wynosi od 1 stycznia 4666 zł brutto miesięcznie. Należy zauważyć, że w przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych nie ma kwoty wolnej od potrąceń, co oznacza, że nawet z minimalnego wynagrodzenia za pracę może być potrącone 3/5 wynagrodzenia na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych.

Natomiast, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.), z kwoty emerytury i renty pozostałej po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, podlegają potrąceniu należności enumeratywnie wymienione w art. 139. Potrąceniu podlegają świadczenia alimentacyjne oraz sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie innych należności, świadczenia nienależnie pobrane oraz należności z tytułu odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych lub pielęgnacyjno-opiekuńczych. W zależności od rodzaju należności, potrącić można od 25 do 70% kwoty brutto emerytury lub renty (art. 140). Dodatkowym zabezpieczeniem osób pobierających emeryturę i rentę podlegające potrąceniom jest tzw. „kwota wolna od potrąceń”, określająca część świadczenia niepodlegającą potrąceniom i egzekucji (art. 141).

1 lipca 2018 r. - na mocy ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1076) - nastąpiła zmiana zasad ustalania kwot wolnych od potrąceń. Kwoty te nie są już ustalane jako procent najniższej emerytury lub renty. Zastąpiono je kwotami wskazanymi bezpośrednio w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, które ustalono mając na względzie minimum socjalne w 1-osobowym gospodarstwie emeryckim. Jako punkt odniesienia przyjęto średnioroczny poziom takiego minimum w 2016 r., które wynosiło 1094,92 zł. Kwoty emerytury i renty wolne od egzekucji i potrąceń wynoszą aktualnie:

- 806,67 zł - przy potrącaniu należności alimentacyjnych,
- 1331,03 zł - przy potrącaniu należności niealimentacyjnych,
- 1064,84 zł - przy potrącaniu świadczeń wypłaconych w kwocie zaliczkowej oraz świadczeń (zasiłków) nienależnie pobranych,
- 322,66 zł - przy potrącaniu należności za pobyt w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych.

Wskazane kwoty podlegają corocznej waloryzacji 1 marca na zasadach określonych dla emerytur i rent.

Należy podkreślić, że nie dokonuje się potrąceń i egzekucji z emerytury i renty, jeżeli po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, wysokość świadczenia jest niższa niż kwota świadczenia wolna od potrąceń i egzekucji.

Należy także pamiętać, że nie wszystkie świadczenia należne emerytom i rencistom podlegają potrąceniu. Kwota tzw. 13 i 14 emerytury nie podlega potrąceniom i egzekucji.

Przedstawiając powyższe informuję, że obecnie w resorcie rodziny, pracy i polityki społecznej nie są prowadzone prace zmierzające do zmiany obowiązujących w omawianym zakresie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazać przy tym należy, że w zakresie, w którym postępowanie egzekucyjne regulowane jest przez przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, właściwym pozostaje Minister Sprawiedliwości, a nie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/